

תביעת ליבה

מיהו המחנך

החלטת משרד החינוך (...) הינה שערורייתית כיוון שהיא אינה מאפשרת להורים המבקשים לילדיהם חינוך ייחודי לקיים זאת אפילו על חשבונם. גם מתוך מדיניות שוויונית קשה להצדיק החלטה זו: הרי הורים שאינם מעוניינים בבתי הספר הייחודיים הללו יכולים לשלוח את ילדיהם למגוון הגדול של בתי הספר הממלכתיים בירושלים בהם התשלומים נמוכים בהרבה. למעשה, רבים מבתי הספר הייחודיים והממלכתיים דתיים נוקטים מדיניות של אינטגרציה, ומקבלים אליהם גם תלמידים רבים מרקע סוציו אקונומי חלש, הממומנים מתשלומי ההורים האחרים. את התופעה היפה הזאת מבקש משרד החינוך לבטל עתה בשם השוויון. (אריאל פינקלשטיין, "משרד החינוך נגד בתי הספר הפרטיים", מתוך אתר "מידה", 30.6.2013)

· עם איזה צד בדיון אתם מזדהים?
· האם הטענה בדבר שוויון בחינוך מצדיקה מניעת בחירה מההורים כיצד לחנך את ילדיהם?

· מהן הטענות בעד ונגד הגבלת תשלומי הורים? אילו ערכים עומדים בבסיס טענות כל צד?
· דיון זומה קיים גם בשאלת מתן בחירה להורים לאיזה בית ספר לשלוח את ילדיהם (עיינו במקורות 2-3 בדף ההתחבות).

· מהן הטענות בעד ונגד זכות בחירה להורים? האם הדיון בנושא זה שונה מהדיון בנושא הגבלת התשלומים? מה תפקיד המדינה ומה תפקיד ההורים לפי כל צד בדיון? מי באמת אחראי על החינוך? (עיינו במקור 4 בדף ההתחבות)

יוצאים בשאלה תובעים פיצויים מהמדינה על שלא למדו אנגלית ומתמטיקה וכושר התעסוקה שלהם נפגע. המדינה: האחריות מוטלת על ההורים ועל מוסדות החינוך שבהם למדו התובעים. (לטענת המדינה) "לתובעים ולהוריהם ניתנה זכות הבחירה שאפשרה להם לבחור ממגוון בתי הספר הקיימים, את המוסד הלימודי המתאים להם ולהשקפת עולמם ואורח חייהם, כפי שאכן עשו". עוד טוענת המדינה כי אם סבורים היוצאים בשאלה כי נגרם להם נזק כלשהו - עליהם להפנות את טענותיהם "כלפי הוריהם או בתי הספר בהם למדו" (...) במקרה שעמדת המדינה לא תתקבל, הודיעה הפרקליטות כי "יש להטיל את האחריות על הצדדים השלישיים", כלומר - ההורים ומוסדות החינוך החרדיים (...) מעמותת "יוצאים לשינוי" נמסר כי מצד אחד טוענת המדינה כי הלוומדים במוסדות החרדיים קיבלו השכלה ראויה, ומצד אחר "מבקשת מבית המשפט לראות בישיבות אחראיות למצב וכתובעים בתיק". (...) טענת המדינה ולפיה הורי התובעים בחרו לא ללמד את ילדיהם מקצועות ליבה היא "מקוממת ולא חוקית, כיוון שאין זכות בחירה נגד חוק חינוך חובה - ולכן תפקידה של המדינה הוא לאכוף את החוק ולחייב את ההורים ללמד את ילדיהם ליבה". (ארק קשתי, הארץ, 24.4.16)

· האם ניתן להאשים הורים ששלחו את ילדם לחינוך בו הם מאמינים, אם ילדם טוען שחינוך שכזה לא נותן לו להתקיים?
· האם ניתן להאשים את המדינה בכך שאפשרה להורים בחירה שכזו?

· במי רואים התובעים את האשם בחינוך שקיבלו? מדוע? מי האשם בכך לדעת המדינה?

· האם למדינה יש/צריכה להיות אחריות גם על תכני החינוך? עד איזו רמה? מאין מגיעה למדינה זכות שכזו?
· לו התביעה היתה עוסקת בהורים שלא שלחו את ילדם כלל לבית ספר, האם דעתכם היתה שונה?

· האם ה"אחריות לחינוך" הנידונה בתביעה הזו היא אותה אחריות שעסקו בה התביעות לעיל? אם לא, במה היא שונה?
· על פי הגמרא בקידושין בה פתחנו - האם ההורים הללו מילאו את חובתם כלפי ילדיהם?

בית ההורים הוא, לפי הטבע, המקום היחידי בו צריכים הילדים לקבל את כל טיפולם הגופני וכל השכלתם הרוחנית והמוסרית (...) וגם כשהילד נכנס לבית הספר, כדי שיתרום גם הוא להינוכו, אין זה גורע מאומה מחובתם ההינוכית של ההורים. אבוי היה לעתידם של בנינו, אילו היו ההורים משלים את עצמם, כי מחובתם לשלם שכר לימוד ובכך הם פוטרים את עצמם מכל אחריות לגבי עתידם הרוחני והמוסרי של בניהם (...) אמנם יש הורים המדמים בנפשם כי יוכלו "לפדות" את תפקידם הנעלה במחיר כסף, אבל אמונה זו ב"הכסף יענה את הכל" אינה מן המדות הטובות של תקופתנו. אותם הורים הוטאם מאד לילדיהם, בסכנם את עתידם הרוחני והמוסרי. (הש"ר הירש*, שיתוף פעולה בין ההורים וביה"ס, בתוך: "יסודות החינוך", כרך ב', עמ' סא, עד-עה)

· מה המצב במדינת ישראל כיום לעומת התיאור של רש"ר הירש? (עיינו גם במקור 5 בדף ההתחבות)
· מה היתה דעתו לגבי התביעות השונות בהם עסקתם? מה תהיה עמדתם של המקורות בהם פתחנו?

· מהו תפקיד ההורים ומהו תפקיד בית הספר בחינוך לפי רש"ר הירש?
· נגד איזו תופעה הוא יוצא?

